

НАСИЛСТВО НА ИНТЕРНЕТ

Предмет: Македонски јазик Наставник: Татјана Пеливанова	Одделение: Деветто одделение Училиште: ОУ „Круме Кепески“	Време: 2 наставни часа
Тема:	Насилство на интернет	
Наставни цели:	<ul style="list-style-type: none"> • Правилна употреба на литературниот јазик • Разбирање и покажување емпатија за тие што се жртви на насилство • Давање личен став при одговарање на прашања • Воочување на разлики помеѓу да се биде пасивен набљудувач наспроти активен помагач во ситуации на насилство • Знаоѓање начини и решенија за справување со насилни ситуации и помагање на другите 	
Компетенции за демократска култура:	<ul style="list-style-type: none"> • Вреднување на човечкото достоинство и човековите права • Почит • Граѓанска свест • Емпатија • Самоефикасност • Одговорност • Вештини на соработка • Вештини за аналитичко и критичко размислување 	
Методи и форми на работа:	Работа во групи по сценарио, анализа, дискусија	
Очекуван резултат/продукт:	Одговори по сценарија	
Оценување на учениците:	Користење на дескрипторите за оценување на учениците	
Ресурси:	Хамери, маркери	

ОПИС НА АКТИВНОСТА

ВОВЕДНА АКТИВНОСТ

1. На учениците им се најавува дека продолжуваат со активности за насилство и интернет-насилство.
2. Учениците во парови дискутираат за следните прашања дадени во работниот лист 1:
 - Што значи да се биде храбар? *(примери на очекувани одговори – да се има смелост, да се одбрани некој, да се спротивстави на социјални притисоци).*
 - Како можете да покажете храброст доколку сте набљудувач/сведок на интернет-насилство? *(примери на очекувани одговори: да ѝ се помогне на жртвата на насилство, да се покаже емпатија на жртвата, да се побара помош од доверлива возрастна личност).*
 - Наведете примери на ситуации кога сте ѝ помогнале на жртвата на насилство или интернет-насилство!
 - Кои квалитети треба да ги имаат лицата помагачи на жртвата на интернет-насилство?
3. По 10 минути со учениците се поведува дискусија во којашто одговорите на учениците се споделуваат. Предложените квалитети што ги предлагаат учениците се пишуваат на табла/флипчарт табла.

АКТИВНОСТ ЗА УЧЕЊЕ И ПОУЧУВАЊЕ

1. На учениците им се дава работниот лист 2 во кој се дадени квалитетите што треба да ги има помагачот. Се читаат на глас квалитетите и од учениците се бара да ги споредат со квалитетите (од претходната активност) што самите ги предложиле и по потреба се дополнуваат.

Помагачот ...

- *не е директно инволвиран во инцидентот на интернет-насилство, но сака да помогне;*
 - *сочувствува со жртвите и им дава до знаење дека се грижи за нив и дека сака да ги сослуша;*
 - *не шири озборувања и не ги поддржува насилниците и знае да укаже да престанат со насилство;*
 - *ја поттикнува жртвата да ѝ се довери на возрасна личност во врска со интернет-насилството.*
2. На учениците им се кажува дека ќе работат во парови по дадени сценарија за насилство на интернет и им се дели работен лист 3 со сценарио и насоки за работа.
 3. Потоа на учениците им се кажува дека треба внимателно да го прочитаат сценариото и во групата да ја продискутираат содржината на сценариото.
 4. Секоја група откако ќе го прочита сценариото треба да креира мапа на која ќе прикажат кои се актерите во сценариото (кој е жртва, кој е насилникот, кои се набљудувачите).
 5. Потоа групата продолжува да одговара на прашањата поставени во сценариото.

ЕВАЛУАТИВНА АКТИВНОСТ/РЕФЛЕКСИЈА

1. Што ново научивте за интернет-насилството?
2. Какво е вашето мислење за ситуациите во сценаријата на кои работевте? Дали во вашата средина може да се најдат такви примери на однесување на интернет?
3. Кои прашања по сценариото ви беа полесни да ги одговорите а кои потешко?
4. Што прво би направиле доколку сте жртва на интернет-насилство? Од кого би побарале помош во таква ситуација?
5. Во која мера оваа активност ви помогна да научите како да се спротивставите во случаи на интернет-насилство?
6. Како во иднина би постапиле кога би биле сведоци на интернет-насилство?
7. Каков совет и поддршка би му дале на некој којшто поминува искуство на интернет-насилство? Од кого друг би побарале совет и поддршка во такви случаи?
8. Кои пораки се многу важни што би им ги дале на младите луѓе за интернет-насилството?
9. Што може да преземе училиштето за да се спротивстави на интернет-насилството?

РАБОТЕН ЛИСТ 1

1. Што значи да се биде храбар?
2. Како можете да покажете храброст доколку сте набљудувач/сведок на интернет-насилство?

3. Наведете примери на ситуации кога сте ѝ помогнале на жртва на насилство или интернет-насилство!
4. Кои квалитети треба да ги имаат лицата помагачи на жртвата на интернет-насилство?

РАБОТЕН ЛИСТ 2

Помагачот ...

- не е директно инволвиран во инцидентот на интернет-насилство, но сака да помогне;
- сочувствува со жртвите и им дава до знаење дека се грижи за нив и дека сака да ги сослуша;
- не шири озборувања и не ги поддржува насилниците и знае да укаже да престанат со насилство;
- ја поттикнува жртвата да ѝ се довери на возрасна личност во врска со интернет-насилството.

РАБОТЕН ЛИСТ 3 – Сценарио 1

НАСОКИ ЗА РАБОТА

1. Внимателно прочитајте го сценариото.
2. Креирајте мапа на која ќе ги прикажете актерите во сценариото (кој е жртва, кој прави насилство, кои се набљудувачите – сведоци на насилството – дали ѝ помагаат на жртвата или се учесници на насилството).

Одговорете на следните прашања:

- Каково е вашето мислење за интернет-насилството што Нина го започна?
- Што мислите, зошто Нина ѝ прави интернет-насилство на Дора?
- Каково е вашето мислење за учениците што почнаа да додаваат визуелни и звучни ефекти на видеоснимката? Дали тие се соучесници во насилството? Зошто тие тоа го прават?
- Што мислите, зошто Дора е пасивна и не бара помош?
- Како вие би постапиле да сте на местото на Дора?
- Каква поддршка вие би ѝ дале на Дора? Какви акции би ѝ предложили да преземе?
- Каде и каква поддршка би побарале од возрасните?
- Какви мерки би требало да преземе училиштето спрема Нина и другите соучесници.
- Какви мерки би требало да преземе училиштето за да се спречи насилството во училиштето?

Сценарио 1

По пробата за училишната претстава, Дора останува во салата да продолжи да вежба некои танцови движења, заборавајќи дека видеокамерата е сè уште вклучена. Следниот ден Нина случајно го открива видеото кое содржи сцени во кои Нина прави некои провокативни движења со телото. Како заговор против Дора, Нина дојде до идеја да креира лажна страница за Дора и ја нарече „Посебни таленти“ на која прикачи дел од видеоснимката и го покани целото училиште да бидат нејзини пријатели. Видеото со танцовите движења на Дора стана топ-тема за шега низ целото училиште. Многу од учениците почнаа да додаваат визуелни и звучни ефекти што ја правеа Дора уште посмешна. Набргу видеото почна да се шири на интернет и на Дора почнаа да ѝ пристигнуваат стотици навредливи пораки.

РАБОТЕН ЛИСТ 3 – Сценарио 2

НАСОКИ ЗА РАБОТА

1. Внимателно прочитајте го сценариото.
2. Креирајте мапа на која ќе ги прикажете актерите во сценариото (кој е жртва, кој прави насилство, кои се набљудувачите – сведоци на насилството – дали ѝ помагаат на жртвата или се учесници на насилството).

Одговорете на следните прашања:

- Какво е вашето мислење за интернет-насилството што Соња го започна?
- Што мислите, зошто Соња ѝ прави интернет-насилство на Нада?
- Какво е вашето мислење за учениците што почнаа да коментираат за сцената? Дали тие се соучесници во насилството? Зошто тие тоа го прават?
- Што мислите, зошто Нада е пасивна и не бара помош?
- Како вие би постапиле да сте на местото на Нада?
- Каква поддршка вие би ѝ дале на Нада? Какви акции би ѝ предложили да преземе?
- Каде и каква поддршка би побарале од возрасните?
- Какви мерки би требало да преземе училиштето спрема Соња и другите соучесници.
- Какви мерки би требало да преземе училиштето за да се спречи насилството во училиштето?

Сценарио 2

Нада се сопна по скалите носејќи во рацете изработена макета на мост за часот по техничко образование. При падот макетата се распадна. Соња којашто се најде на скалите ја сликаше сцената и сликата ја објави на интернет со коментари дека Нада е несмасна. Сликата беше споделена и објавена до сите во училиштето. Повеќето објавуваа коментари како што се „ха – ха колку е глупа“, „каков идиот е“. За кратко време сликата доби 150 лајкови (допаѓања).

РАБОТЕН ЛИСТ 3 – Сценарио 3

НАСОКИ ЗА РАБОТА

1. Внимателно прочитајте го сценариото.
2. Креирајте мапа на која ќе ги прикажете актерите во сценариото (кој е жртва, кој прави насилство, кои се набљудувачите – сведоци на насилството – дали ѝ помагаат на жртвата или се учесници на насилството).

Одговорете на следните прашања:

- Каково е вашето мислење за интернет-насилството што Бојан го започна?
- Што мислите, зошто Бојан му прави интернет-насилство на Мирко?
- Каково е вашето мислење за учениците што почнаа да го одбегнуваат Мирко? Зошто тие тоа го прават?
- Што мислите, зошто Мирко е пасивен и не бара помош?
- Како вие би постапиле да сте на местото на Мирко?
- Каква поддршка вие би му дале на Мирко? Какви акции би му предложили да преземе?
- Каде и каква поддршка би побарале од возрасните?
- Какви мерки би требало да преземе училиштето спрема Бојан и другите соучесници.
- Какви мерки би требало да преземе училиштето за да се спречи насилството во училиштето?

Сценарио 3

Мирко е многу добар во играње на видеоигри на компјутер. По повод неговиот роденден доби најнова видеоигра и сака да ги покани дома своите другари со кои вообичаено игра видеоигри. Бидејќи играта бара два пара, тој покани само тројца другари од мрежата на играчи. Бојан е лут и навреден затоа што тој не е поканет од Мирко, иако тие се најчесто партнери во видеоигри и се прогласени како најдобри играчи. Бојан објавува порака на интернет за Мирко во која кажува дека е тој „агресивен и нефер играч“ и дека сака само тој да победува во сите видеоигри и дека не треба другите да играат со него. Набргу откако овие изјави се објавуваат на интернет другарите на Мирко почнуваат да го одбегнуваат и никој не сака да игра со него. Мирко се чувствува безнадежен и осамен.

РАБОТЕН ЛИСТ 3 – Сценарио 4

НАСОКИ ЗА РАБОТА

1. Внимателно прочитајте го сценариото.
2. Креирајте мапа на која ќе ги прикажете актерите во сценариото (кој е жртва, кој прави насилство, кои се набљудувачите – сведоци на насилството – дали ѝ помагаат на жртвата или се учесници на насилството).

Одговорете на следните прашања:

- Какво е вашето мислење за интернет-насилството што Ана го започна?
- Што мислите, зошто Ана со своите другарки ѝ прави интернет-насилство на Сара?
- Какво е вашето мислење за другарките на Ана што прифатија да ѝ праќаат заканувачки пораки на Сара? Дали тие се соучесници во насилството? Зошто тие тоа го прават?
- Што мислите, зошто Сара е пасивна и не бара помош?
- Како вие би постапиле да сте на местото на Сара?
- Каква поддршка вие би ѝ дале на Сара? Какви акции би ѝ предложили да преземе?
- Каде и каква поддршка би побарале од возрасните?
- Какви мерки би требало училиштето да преземе спрема Ана и другите соучесници.
- Какви мерки би требало училиштето да преземе за да се спречи насилството во училиштето?

Сценарио 4

За време на големиот одмор Ана ги прашува своите другарки: „Кого не сакаме? На кого да му пратиме заканувачки и заплашувачки пораки“? Биби предлага тоа да биде Сара? Сара е ученичка која од неодамна дојде да учи во нивното одделение и живее со баба ѝ. Сара е многу повлечена и срамежлива, а има и телесна попреченост. Веќе некое време Сара прави првични обиди да се здружи со девојчињата, но не ја прифаќаат бидејќи мислат дека е чудна. Сара добива порака од непознат број во која пишуваше дека е ужасна и дека никој не ја сака. Таа ја игнорираше пораката, но за кратко време почнаа да пристигнуват непријатни и заканувачки пораки со содржина: „Јас те следам“ и „Знам каде живееш“. Исто така, почна да добива телефонски повици доцна навечер. Сара се чувствува непријатно и се сомнева дека тоа може да биде Ана со нејзините другарки коишто ја избегнуваат.